

RAZSTAVNI PROJEKT V KIBELI IN ARTKIT-U

Umetnost iz kovčka - in ne iz računalnika

Danes v razstaviščih KiBela in ArtKIT v Mariboru Multimedijški center Kibla odpira dve razstavi iz projekta Umetnost iz kovčka. Na ogled so dela umetnic in umetnikov iz Etiopije, Gane, Gvatemale, Turčije in Nemčije

Petra Vidali

Multimedijški center Kibla bo poleti, 4. julija, star trideset let. Spomnimo se, Kibla je skovanka iz kibernetičnega laboratorija. Danes je uporaba "laboratorija" že izrabljena, takrat pa je bila pionirska, da ne govorimo, kako posrečena je uporaba arhaičnega označevalca za nekaj tako hipermodernega. A kot je na tiskovni konferenci, na kateri je predstavil velik razstaveni projekt, ki ga bodo odprli danes, rekel Kiblin ustanovitelj Peter Tomaž Dobrila, Kibline mladosti žal niso preživeli vsi. Umrli so Aleksandra Kostić, soustanoviteljica, vodja KiBele in predsednica Kible, Kiblin producent in sokreator Dejan Pestotnik in urednica Snežana Štabi.

Šotor iz odpadnega tekstila, ne bistveno drugačen od tistega, v katerem živi umetnik Foto: PV

Prekarna mladost, v glavnem z evropskimi sredstvi

Kako je tri desetletja preživela ustanova? Prekarno, bi lahko rekli. V nenehni negotovosti glede financiranja. A ko so po zagonu nove kulturne infrastrukture počasi ostali brez osrednjega financerja, sklada Open society oziroma Odprta družba, je prav Kibla orala ledino. Že leta 2002 se je, sploh prva v Sloveniji, uspešno prijavila na evropski razpis. Dolgo časa je bila po pridobljenih evropskih sredstvih celo rekorderka. Tudi trenutno sodeluje v treh partnerskih evropskih projektih.

V jubilejnem letu bodo nadaljevali program intermedijske produkcije in postprodukcije domačih in tujih avtorjev. V Kiblinih programih sodelovanj bodo dela nekaterih slovenskih umetnikov razstavili tudi v tujini. Prav tako bodo še naprej razvijali projekt predstavljanja umetniških parov, letos bosta to Lila Prap in Bori Zupančič, in skupinskih razstav del enega starejšega in enega mlajšega umetnika. Leto bodo zaključili z razstavo del kiparja Janeza Pirnata (umrl je leta 2021, zadnja desetletja je preživel na Braču), ki je postal v zadnjih letih svetovno znan predvsem po zaslugi skupine The Cure: njegova skulptura je namreč na naslovnici zadnjega albuma skupine.

Umetnost "Globalnega Juga"

Prvi letošnji projekt pa je razstava Umetnost iz kovčka. V artKIT-u (galerija na Glavnem trgu, otvoritev ob 18. uri) in v KiBeli (v Kibli, Ulica kneza Koclja, stavba Narodnega doma, otvoritev ob 19. uri) bodo odprli razstavi, ki sta nastali v sodelovanju z Muzejem Lapidarium iz Novigrada (Hrvaška, Istra). Projekt je predstavila kustosinja Jerica Zihel. V Lapidariumu večkrat prirejajo razstave umetnic in umetnikov iz ne-

Vezenine - plafonjere Foto: PV

evropskih držav, vendar zahteva to izjemne organizacijske napore. Zato so sklenili pripraviti razstavo del, ki jih je lažje transportirati - po možnosti v enem kovčku. A ta logistična domislica je seveda polna pomena. Dela v kovčkih lahko potujejo - tako da so jih avtorice in avtorji poslali sami ali da sta jih kustosinja in kustos izbrala na obiskih pri umetnikih in sama pripeljala v Novigrad - umetnice in umetniki pa ne morejo potovati. Za vstop v Evropo potrebujejo vizume, ki pa jih je skoraj nemogoče pridobiti. Tudi na otvoritev v Maribor bo med dvajsetimi razstavljaljkami in razstavljalci verjetno

staviti, da ni na razstavi niti enega računalnika. V sodobni umetnosti, v Kibli pa posebej, je to zelo redko.

Razstava, kakršne po besedah Dobrile v Mariboru še nismo videli, ima ekološko, humanitarno in umetniško noto. Vsa razstavljena dela je mogoče kupiti, kupnino pa nakazati neposredno umetnici oziroma umetniku.

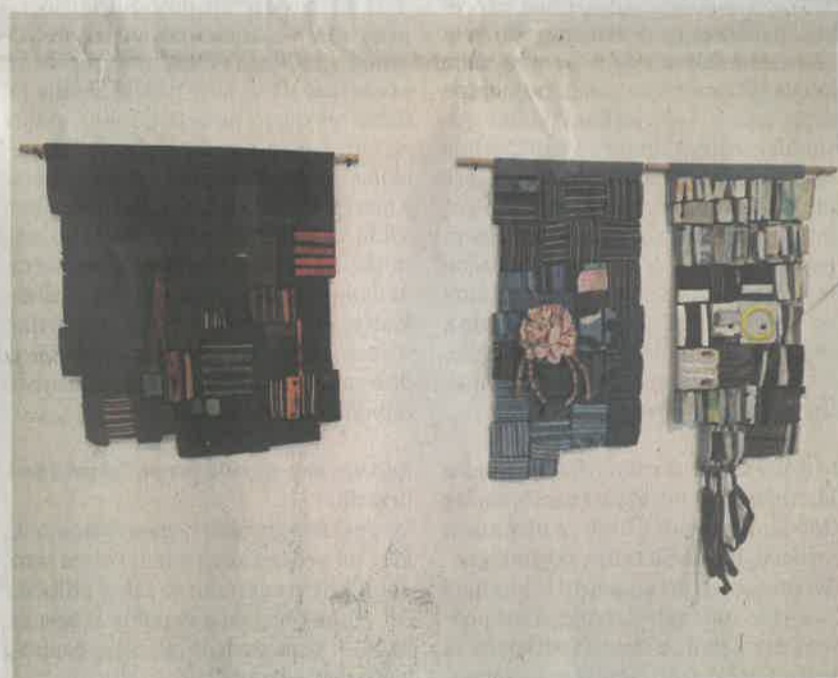
Še beseda kustosov: "Razstava se osredini na umetniška dela, ki so po eni strani lahka in materialno varčna, po drugi strani pa predstavljajo krajevne posebnosti, narejene s tehnikami, kot so kolaž, sestavljanje najdenega uličnega materiala, krpanje, šivanje, sestavljanje ali asemlaž. Tako so njihova dela hkrati zelo urbana in tradicionalna, saj se umetniki in umetnice ukvarjajo s temami kultur, v katerih še vedno živijo ali iz katerih so se izselili, toda njihov izvorni umetniški poriv je preživel tudi v novih okoljih.

Z razstavo Umetnost iz kovčka

želimo poslati sporočilo o tem, kako prepoznaven je danes umetniški svet v svojem globalnem izrazu in kako blizu so krajevne posebnosti oddaljenih držav kateremukoli delu današnjega sveta, četudi svet delimo na 'Globalni Jug' in 'Globalni Sever', kar pa samo izraža imperialno miselnost in izdaja kolonialno dejavnost 'Kolektivnega Zahoda', ki jo obilno razgalja zadnja leta v ustvarjanju konfliktov v svetu in netenju vojn povsod, kjer se zdi, da bi slednji lahko še nadalje obvladoval geopolitično situacijo in si prisvajal naravne vire, pri čemer so človeška življenja drugih 'upravičena žrtev' za doseg ciljev, okolje oziroma narava pa 'kolateralna žrtev', medtem ko so porušene in uničene države le nova priložnost za investicije in prevzeme oblasti."

„
Razstavljena dela je mogoče kupiti in kupnino nakazati neposredno umetnici ali umetniku

prišel eden - ker živi v Berlinu. Dela, ki jih ustvarjajo, so tudi sicer večinoma manjših dimenzij in predvsem so iz materialov, ki so relativno lahki in prenosljivi. Najpogostejši material sodobnih afriških umetnikov in umetnic je tekstil. Na drugem mestu je plastika, predvsem odpadna embalaža. Na razstavi so dela ganskega umetnika, narejena iz natikačev - japonk, ki jih naplavi na gansko obalo. Ali pa modna kreacija, narejena iz plastičnih vrečk. Pa miniaturne skulpture iz platenk, ki imitirajo in parafrazirajo klasična kiparska dela. Največji razstaveni objekt je šotor iz odpadnega tekstila - podoben kot tisti, v katerem res živi umetnik. Drugi materiali so še les in papir (nekaj je na primer recikliranih knjig umetnikov), posebej pa je treba izpo-

Umetniški artefakti iz naplavljenih japonk Foto: PV

Moške vezenine

V artKIT-u razstavlja gvatemalski umetnik Quique Lee. Njegovo delo združuje vezenje, tekstilno umetnost in interdisciplinarnе projekte, pri čemer k družbenim in kulturnim temam pristopa iz kritične in sodelovalne perspektive. Preizprašuje družbeno kodificirane vloge in omejitve - v tem projektu predvsem zapoved, da moški ne vezejo. Zato prireja delavnice vezenja za moške. Instalacija in video kolektivnega performansa prezentirata rezultate delavnic, ki so bile od leta 2023 v Gvatemali, Združenih državah Amerike, Mehiki in Kostariki.

Osebna izkaznica

Kustos in kustosinja projekta sta Goran Tomčić in Jerica Zihel, razstavljajo pa: Kirubel Melke (Etiopija), Dariwos Hailemichael (Etiopija), Mewded Dagnachew (Etiopija), Tewodros Bekele (Etiopija), Birhanu Manaye (Etiopija), Abel Beyene Disasa (Etiopija), Mahilet Afework (Etiopija), Dawit Tamrat (Etiopija), Zelalem Merga (Etiopija), Michael Tsegaye (Etiopija), Dereje Shiferaw (Etiopija), Cecilia Lamptey-Botchway (Gana/ZDA), Engdaget Legesse Amede (Etiopija/Nemčija), Henok Getachew (Etiopija/Nemčija), Frederick Bamfo (Gana), Patrick Tagoe-Turkson (Gana), Quique Lee (Gvatemala), Hale Ekinci (Turčija/ZDA), Emmanuel Boateng (Gana/Velika Britanija), Klaus Mertens (Nemčija).

Projekt je nastal v sodelovanju z Muzejem Lapidarium iz Novigrada v Istri na Hrvaškem. V KiBeli bo razstava odprta do 14. marca, v artKIT-u pa do 7. marca.

Mislec iz platenk Foto: PV

MLADINA

Kako ostati človek

Kaj je totalitarizem, ta najbolj nečloveški od vseh režimov?

Vlado Mihelj

Kaj bo pa Janša izročil Trumpu?

Sanjska ekipa

Janševi bodoči ministri

Evropska odvisnost od ZDA

Orožje, tehnologija, obveščevalni podatki in finančne storitve